

ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ TÜRKİYE’NİN

İHTİYAÇLARINI KARŞILIYOR MU?

Esra Aşan

AKP Hükümeti tarafından gündeme getirilen ve 23 Madde’de değişiklik talep eden Anayasa paketi, siyasi partilerin kapatılmasını zorlaştıran madde haricinde Mayıs ayında parlamentoda onaylandı. CHP’nin Anayasa değişikliği paketinin iptal edilmesine ilişkin açtığı davayı kabul eden Anayasa Mahkemesi dava sonunda bir itiraz geliştirmese, ilgili maddeler toplu olarak 12 Eylül askeri darbesinin yıldönümünde referanduma sunulacak. *Feminist Yaklaşımlar* içinde yürüttüğümüz tartışmalardan yola çıkarak Esra Aşan’ın kaleme aldığı “Anayasa Değişiklikleri Türkiye’nin İhtiyaçlarını Karşılıyor Mu?” isimli yazı anayasa tartışmalarında 2007’den itibaren gelişen süreci değerlendirirken anayasa değişiklik paketinde yer alan bazı somut örnekler üzerinden yapılması planlanan değişikliği ve bu değişikliğin olası sonuçlarını yorumluyor.

Türkiye’nin son aylarda önemli gündemlerinden biri de anayasada yapılacak değişikliklerdi. Anayasalar birey–devlet ilişkisini, devletin temel kurumlarının nasıl işleyeceğini belirleyen, diğer tüm yasa ve düzenlemelerin üstünde, kişilerin temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alan temel metinler olduğuna göre anayasa değişiklikleri herkesin ve her kesimin yaşamını kökten etkiliyor, ilgilendiriyor. Ülkemizde, anayasa değişikliği tartışılırken, toplumun her kesiminin bu sürece müdahil olması gerektiğini düşündüğümüz için *Feminist Yaklaşımlar*’ın bu sayısında anayasa tartışmalarına dahil olmaya ve konuya toplumsal cinsiyet perspektifiyle yaklaşmaya çalıştık.

Öncelikle, Türkiye’nin demokratikleşmesi ve siyasetin sivilleşmesinden yana olanlar için 12 Eylül askeri darbesinin ürünü, yasadışı ve özgürlükleri kısıtlayan 82 Anayasası’nın köklü bir biçimde değişmesi gerektiği açık. Bu anayasa, başlangıç esaslarını Türklüğe ve Atatürk milliyetçiliğine dayandırarak resmi olarak tek etnik kimliği kabul eden ve milliyetçiliğin getirdiği tahribatları güvence altına alan, temel hak ve özgürlükleri millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, genel sağlık, genel ahlak, suçların önlenmesi vb. gibi tanımlı kişilere ve koşullara göre değişebilecek kriterlerle kısıtlayan bir anayasa. Aynı zamanda, Türkiye’nin çokklimlikli, çokdillli, çokinançlı ve çokkültürlü yapısının ihtiyaçlarını karşılamaktan, bu

ülkenin vatandaşlarının, kadınların ve kimlikleri tanınmayan eşcinsellerin, travesti ve transseksüellerin özgürlüklerini garanti altına almaktan oldukça uzak.

Hatırlanacağı gibi 2007 yılı genel seçimlerinin hemen ardından Anayasa'nın bütünü üzerinde geniş çerçevede değişiklik yapılması gündeme gelmiş ve AKP Hükümeti bir grup akademisyene hazırlattığı yeni anayasa taslağını kamuoyuyla paylaşmıştı. İlk defa askeri rejim altında olmadan yürütülen anayasa tartışmaları hem anayasanın sivilleşmesi hem de toplumun geniş kesimlerinin tartışma sürecine katılabilmesi açısından oldukça önemli bir zemin sunuyordu. Ancak bu tartışmalar katılımcı bir süreç içinde yaygınlaşmadan başörtüsü tartışmalarına indirgendi, sonrasında da hükümetin gündeminden tamamen çıktı. Geçtiğimiz aylarda AKP, Anayasa'nın 23 maddesinde değişiklik öngören kısmi bir değişiklik paketini Meclis'e taşıdı. Bu paket gündeme geldiği andan itibaren kamuoyunda değişikliği savunanlar ile reddedenler arasında başlayan kutuplaşma, bugün toplumun “referanduma evet mi, hayır mı?” sorusu arasında bırakılmasıyla devam ediyor. Paketi bir devrim olarak niteleyenler de var; hükümete olan güvensizliklerini anayasa sürecine de yansıtıp bu paketi AKP gündeme getirdiği için desteklemeyi reddedenler de.

Öncelikle, yamalı bohçaya dönen 82 Anayasası'nda 16 kez çeşitli maddelerin değiştirildiğini hatırlamakta fayda var. Referandumdan ağırlıklı olarak evet oyu çıkarsa bu anayasa, 17. kez değişikliğe uğramış olacak, hak ve özgürlükleri kısıtlayan maddelerine hiç dokunulmadan. İfade özgürlüğünden eğitim ve örgütlenme özgürlüğüne kadar temel hak ve özgürlükleri subjektif kriterlerle kısıtlayan, Türkiye'nin çokkültürlü yapısını yok sayan ve askeri vesayeti koruyan 1982 Anayasası'nın bu noktalara dokunmayan kısmi reformlarla “düzeltilebileceğini” iddia etmek pek gerçekçi olmasa gerek. Dolayısıyla ortada devrim niteliğinde bir değişiklik yok. Paket incelendiğinde, değişiklik önerilen maddelerin mevcut hallerine göre daha olumlu, ama Türkiye toplumunun ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak olduğu görülebilir.

Anayasa değişiklik paketinde yer alan bazı düzenlemeler üzerine

Doğrudan kadınlarla ilgili, “Kanun Önünde Eşitlik” başlıklı 10. maddenin kadınlarla erkeklerin eşit haklara sahip oldukları ibaresine, “eşitliğin pratikte gerçekleşmesi için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamayacağı” düzenlemesi eklenmiş. Bu madde açıkça kadınlara yönelik pozitif ayrımcılığı telaffuz etmese de bu anlama gelebilecek şekilde yorumlanmaya müsait; ancak kadınların taleplerinin çok gerisinde. Kadına yönelik fiziksel, ekonomik, psikolojik şiddet, namus cinayetleri, taciz ve tecavüzler devam ediyor. Türkiye, “Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası

Sözleşmesi”ni¹ imzaladığı ve eşitliğin sağlanması için pek çok yasal değişiklik yapıldığı hâlde yasaları uygulayanlar, kadınlar ve erkekler arasında fiili eşitliği sağlayacak geçici özel önlemleri almamakta direnç gösteriyor. Kadınlar için pozitif ayrımcılık anlamına gelecek bu önlemler, kadınların kamusal alanda rahatlıkla var olmasını sağlamak ve her alanda önünü açmak için hayata geçirilmedikçe kadın-erkek eşitliğinin fiiliyatta sağlanması mümkün görünmüyor.

Bunun yanında, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerinden dolayı pek çok alanda ayrımcılığa uğrayan, nefret cinayetlerine kurban giden lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transseksüellerin anayasal güvence talebinin bu taslakta yer bulmadığı görülüyor. Bu da, LGBTT bireylerin hak arama mücadelelerinde karşılımlarına çıkan hukuksal boşlukların devam edeceği anlamını taşıyor. Zaten hatırlanacak olursa, paket tartışılırken Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Aliye Kavaf, eşcinselliğin hastalık olduğuna dair tıp dünyasını ve entelektüel camiayı sarsan beyanlarda bulunmuştu. Kavaf’ın bu ifadeleri de, mevcut bakış açısını açıkça ortaya koyuyor.

Sadece kadınlar için değil, toplumsal olarak dezavantajlı pozisyondaki tüm kesimler için pozitif ayrımcılık politikalarını hayata geçirmek sosyal devletin sorumluluğunda. Anayasa’da net ifadeler kullanılmaması, yapılan değişikliklerin toplumsal hayatı nasıl etkileyebileceğine dair belirsizliklere neden oluyor. Bu muğlaklıklardan biri de çocuk hakları maddesi düzenlemesinde karşımıza çıkıyor. Anayasa’da devletin her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirler almakla yükümlü olduğu belirtiliyor. “Çocukların yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça ana-babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahip olduğu” ifade ediliyor. Burada kullanılan “yüksek yarar”, anlamı kişiden kişiye değişebilecek bir terim olduğu için bu maddenin uygulamadaki karşılığını da belirsizleştiriyor. Bu madde aile ortamında şiddet gören çocukların korunması anlamına gelebileceği gibi TMK mağduru çocukların durumu üzerinden olumsuz uygulamalara da neden olabilir. Derginin yine bu sayısında Hülya Gülbahar ile yaptığımız söyleşide de geçtiği gibi binlerce Kürt çocuğun polise taş attıkları gerekçesiyle cezaevlerine atıldığı bir dönemde yaşıyoruz. Bırakın devletin çocukları şiddete karşı korumasını, bizzat kendisi bu çocuklar üzerinde şiddet uyguluyor. Kamuoyunda, çocukların, aileleri ve “terör örgütü” tarafından öne sürüldüğü/kışkırtıldığı görüşü öne çıkarılıyor. Hâl böyleyken bu maddenin “teröre” bulaştırıldıkları iddiasıyla Kürt çocukların “yüksek yararı” için ailelerinden koparılmasına zemin mi hazırlayacağını sormadan edemiyoruz. Bunun yanında, aile ortamında şiddet gören bir çocuğun, şiddetsiz bir ortamda gelişimini sağlamak sosyal devletin yükümlülüğü. Ancak ülkemizde çocukların sosyal kurumlarda, yetiştirme yurtlarında şiddet gördüğü, tecavüze ve tacize uğradığı düşünüldüğünde bu mekânların çocuklara daha iyi bir sosyal ortam, şiddetten

uzak bir yaşam alanı kurmadığı ortada. Yani Anayasa çocukları korumaktan bahsediyor ama bunun karşısında cezaevlerindeki çocukların sayısı, yetiştirme yurtlarındaki ve yatılı bölge okullarındaki çocukların içinde bulunduğu durum bize gerçek tablonun çok daha farklı olduğunu gösteriyor.

Askeri ve sivil yargı alanındaki değişiklikler

Kamuoyunda en çok tartışma yaratan maddeler, sivil ve askeri yargı alanındaki değişikliklerle ilgili olanlardı.

Anayasa’da belirtildiği gibi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK), “adli ve idari yargı hakim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini” yapmakla görevli. Kurulun başkanı Adalet Bakanı, onun müsteşarı da kurulun daimi üyesi. Kurulun iki üyesi Danıştay tarafından, üç üyesi de Cumhurbaşkanı tarafından seçiliyor. HSYK’yla ilgili düzenlemeye pakette upuzun bir yer ayrılmış. Burada, yeni olarak kurulun üye sayısının 7’den 22’ye çıkacağını ve bir sekreteryasının olacağını görüyoruz. Üye sayısının artmasıyla kurul temsiliyeti genişletiliyor ve HSYK’ya çeşitli kesimlerden üye seçilme imkânı getiriliyor. 10 asil ve 6 yedek üyenin, birinci sınıf adli ve idari hâkim ve savcılar arasından, tüm hâkim ve savcılar tarafından seçilmesi, meslek içinden kişilerin kurulda yer almasını sağlayacak. Anayasa’nın şimdiki hâline göre bu, ileri bir adım olarak görülebilir. Kurulun genişlemesiyle başörtülü öğrencilerin durumu, YÖK kararları, orman arazilerinin satılması gibi konularda engel çıkaran Danıştay’ın etki alanı da zayıflatılmış olacak. Ancak, Adalet Bakanı ve müsteşarının kurulun doğal üyesi olmayı sürdürmesi yargı bağımsızlığı önündeki engellerden biri olmaya devam edecek.

HSYK ile ilgili düzenlemelerden biri de meslekten çıkarma kararlarına karşı yargı yolunun açılması. Bu bize kamuoyunda, Şemdinli Savcısı olarak anılan Ferhat Sarıkaya’nın durumunu hatırlattı. 2005 Kasım ayında Hakkâri Şemdinli’de Umut Kitabevi’nin bombalanmasının ve halk inisiyatifinin açığa çıkardığı kontrgerilla saldırısının ardından, Van Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya, derin devlet ve çete örgütlenmesinin üstüne gitmiş, dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt ile kuvvet komutanlarının yargılanması talebiyle iddianame hazırlamış ve kısa bir süre içinde HSYK tarafından meslekten ihraç edilmişti. Yeni düzenleme yukarıdaki trajik tablo karşısında büyük bir hak sayılmasa da, Ferhat Sarıkaya gibi mesleğinden ihraç edilenlere yargı yoluna başvurma hakkı tanıyor. Ama Sarıkaya’nın “iddia” ettiği “derin” gerçekler bir türlü gün yüzüne çık(a)mıyor.

Kamuoyunda tartışma yaratan konulardan biri de Anayasa Mahkemesi'nin yapısını değiştiren 17. maddeyle ilgiliydi. Yeni düzenleme on bir asıl ve dört yedek üyeden kurulan Anayasa Mahkemesi'nin üye sayısını 17'ye çıkarıyor. Üyelerin üçü TBMM tarafından seçilirken, diğer 14 üye Yargıtay, Danıştay, YÖK gibi organların gösterdiği adaylar arasından Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek. Anayasa Mahkemesi üyelerinin çok büyük bir kısmının Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesi, başkanlık sistemine giden yolun açılması, Cumhurbaşkanı'nın devlet kurumlarını şekillendirme rolünün artması ve yürütmenin yargıya müdahalesi anlamına geldiği için demokrasiyi savunan kesimler tarafından eleştirilmekte. Askeri darbenin ürünü olan 82 Anayasası ile Cumhurbaşkanı'nın görevleri artırıldığında, doğrudan askeriye denetim ya da askeri kanadın kontrolünde birinin Cumhurbaşkanı olacağına düşünüldüğü söylenebilir. Yeni düzenlemeyle askeri kontrolün zayıflayacağı fikrinin ulusalcı kesimlerde rahatsızlık yarattığı iddia edilebilir.

Yapılan diğer bir düzenleme ise vatandaşlara anayasal şikâyet hakkının getirilmesi. Bu düzenlemede "herkesin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) kapsamındaki anayasal hak ve özgürlüklerden birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla ve kanun yollarının tüketilmiş olması şartıyla Anayasa Mahkemesine başvurabileceği" belirtiliyor. Sadece AİHS'nin bu kapsama alınması, Türkiye'nin imza attığı diğer uluslararası sözleşmelerin dışında bırakılmasıyla şikâyet hakkı oldukça sınırlı kalıyor.

Bir de hiçbir elin uzanmaya cesaret edemediği askeri yargı alanındaki değişiklikler var. Öncelikle çoğu Batı ülkesinde bizde olduğu gibi askeri yargı-sivil yargı ayrımının pek bulunmadığını söyleyelim. Varsa da askeri yargının görevi askeri disiplin işleriyle sınırlı kalıyor. Bizde ise askeri yargı Askeri Mahkemeler, Askeri Disiplin Mahkemeleri, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi gibi kurumlarla içinde ne olup bittiğini asla bilmediğimiz devlet içinde başka bir devlet yapılanması gibi işliyor. Katı bir hiyerarşi ve emir komuta zinciri içinde işleyen bu yapıların verdiği kararların bağımsız olabileceğini düşünmek mümkün olabilir mi? AKP'nin değişiklik paketi bu yapıya hiç dokunmamakla birlikte, en azından askerlerin, askeri suçlardan dolayı askeri mahkemelerde, askeri suçlar dışında da sivil mahkemelerde yargılanmalarına olanak tanıyor.

Bunun yanında 12 Eylül darbesini gerçekleştirenlere dava açılmasını önleyen Anayasa'nın geçici 15. maddesinin kaldırılması öneriliyor. Bu maddenin kalkması şüphesiz olumlu olacak; ama darbecilerin yargılanması için adliye kapılarında mahkemeleri işleyemez hâle getiren başvurular olacak mı, onu zaman gösterecek. Diğer yandan toplum üzerinde zorunlu askerlik dayatması sürerken kişinin etik tercihi, dini inancı ya da politik nedenlerle askere gitmeyi reddetmesi anlamına gelen vicdani ret hâlâ bir hak olarak tanınmıyor. Anayasa'nın 72.

maddesinde, “vatan hizmetinin her Türk’ün hakkı ve ödevi olduğu ve bu hizmetin silahlı kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağına kanunla düzenlendiği” belirtilir. Vatan hizmetini düzenleyen kanunlar da askerliği zorunlu tutarak vicdani ret hakkının kullanılmasına izin vermiyor. Bugün vicdani reddini açıklayan pek çok kişi “halkı askerlikten soğutma”, “milli mukavemeti kırma” gerekçeleriyle askeri mahkemelerde yargılanıyor ve insanlık dışı muamelelere maruz kalıyor. Ülkemizde yeniden yükselişe geçen savaş ortamı göz önüne alındığında öldürmeyi reddetme gibi insani bir yaklaşımın bile bir “hak” olarak tanınmayacağını görebiliyoruz. Tüm bunların yanında Milli Güvenlik Kurulu ise Anayasa’nın güvenli kolları altında kalmaya devam ediyor.

Başka bir yol yok mu?

Geçtiğimiz günlerde Anayasa Mahkemesi, CHP’nin anayasa değişikliği paketinin iptal edilmesi için açtığı davayı kabul etti. Referandumun yapılıp yapılmayacağı süreci davanın sonucuna bağlı görünüyor. Bir değişiklik olmazsa, yukarıda bazı örneklerle açmaya çalıştığımız bu değişiklik paketinin maddeleri Eylül ayında referandumda oylanacak. Referandum, pek çok kesim tarafından temel hak ve özgürlüklerin oylamaya sunulması, maddelerin tek tek değil de toplu bir biçimde oylamaya sunulması gibi haklı sayılabilecek nedenlerle eleştiriye tabi tutuluyor. Bunun yanında referandumdan evet kararı çıksa bile toplumun katılımı gözetilmeden, toplumla uzlaşma ve mutabakat aranmadan, seçimler öncesi alelacele yapılan bu değişikliklerin meşruluğu tartışmaya açık. Hükümet kendine göre belirlediği maddelere eleştiriler yapılmasına rağmen değişiklik paketini parlamentoda oylamaya sundu. Şimdi, bizlerden buna “evet” ya da “hayır” dememiz bekleniyor. Hangi maddelerin neye göre değiştirileceği konusunda söz hakkı olmayan vatandaşlar için sorulan bu soru ve istenen cevapların büyük bir anlamı yok. Eskiye göre bazı iyileştirmeler olduğu için “evet” demek mümkün. Ama bu değişiklikler toplumun kanayan yaralarına pek de parmak basmıyor. Tedavisi mümkün ağır bir hastayı bilerek iyileştirmeyip çektiği acıları küçük bir dozda azaltmaya benziyor. Hasta ne yapsın “daha az acı duyayım o zaman” demekten başka? “Ne yapalım” demekten başka bir yol olmalı... Ve bu yolu yarayı kangrene çevirenlerin açmasını beklemekten başka...

AKP’nin anayasa paketinin eksiklikleri ve anayasayı değiştirme biçimi eleştiren ve askeri ruhundan, yasağcı ve baskıcı yönlerinden arınmış sivil bir anayasaya ihtiyaç duyan toplumsal muhalefete, demokrasi güçlerine bu süreçte hayati bir rol düşüyor. Çünkü kamuoyunda temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına karşı bir bilinç, ülkenin siyasi süreçlerine dair bir sahiplenme yaratılmaması, politik farklılıkların demokratik bir biçimde nasıl

çözülebileceğine dair yöntemler geliştirilmemesi, sorunları başka yöntemlerle çözmek isteyenlerin elini daha da güçlendiriyor.

Anayasa değişiklik talebi çeşitli muhalif odaklar tarafından yıllardır dile getiriliyor. Anayasa Kadın Platformu 2007 Genel Seçimleri sonrasında başlayan süreçte Anayasa'nın geneline ilişkin değişiklik önerilerini içeren alternatif bir taslak hazırlayarak kamuoyunda tartışmaya açtı. LGBTT örgütleri bir araya gelerek LGBTT Anayasa Platformu'nu oluşturdu ve sürece müdahil olmaya çalıştı. Son değişiklik tartışmalarında Barış ve Demokrasi Partisi sürece müdahil olma isteğiyle değişiklik önerilerini paylaştı. "Türk vatandaşı" tanımının "Türkiye vatandaşı" olarak düzeltilmesi, Anayasa'nın başlangıç ilkelerinin değiştirilmesi, seçim barajının düşürülmesi, memura grev hakkı verilmesi, kapatılacak olan partinin Meclis dışında olması durumunda Meclis'te oluşturulacak komisyonda yer alması, BDP'nin haklılığı tartışılmaz önerileri arasında yer aldı. Önerilerinin hükümet tarafından dikkate alınmaması üzerine BDP Anayasa değişiklik oylamalarına destek vermeyi reddetti. Özellikle de parti kapatmaları zorlaştıran maddenin paketten düşmesi kamuoyunda BDP üzerinden oldukça tartışma yarattı. Binlerce Kürt aktivistin cezaevlerine konulduğu, Demokratik Toplum Partisi'nin kapatılarak Kürtlerin siyaset yapmasının zorlaştırıldığı bir dönemde, her koşulda BDP'yi hedef tahtasına koyan milliyetçilikle beslenen, Kürt düşmanlığı yapan çıkışları bir kenara koyalım. BDP demokrasi mücadelesinin önemli aktörlerinden biri olarak parlamentoda yer alıyor. Değişiklik önerilen maddelerin olası sonuçları üzerine toplumu bilgilendirici ve aydınlatıcı bir rol üstlenmesi önemli bir yerde duruyor. BDP, bir yandan anayasa tartışmalarında muhalif tavrını koruyarak diğer yandan pakette olumlu değerlendirilebilecek değişikliklere destek sunmayı tercih edebilirdi. Bu nedenle BDP'nin, önerileri kabul edilmeyince süreçten desteğini tamamen çekerek anayasa tartışmalarında eksik bir politika izlediğini söylemek mümkün.

Anayasa tartışmalarında demokratik siyaseti esas alan olumlu çıkışlar yapılırsa da bu konuda kendi plan ve programı doğrultusunda toplumun geniş kesimlerini kapsayacak şekilde hareket eden alternatif bir anayasa oluşturma süreci geliştirilemediği görülüyor. Anayasa yapım sürecinin toplumsal muhalefetin örgütsüzlüğünü bir kez daha göz önüne serdiği söylenebilir. Anayasa tartışmaları ancak AKP tarafından gündeme getirildiğinde toplumsal muhalefet tarafından hatırlanıyor. Hükümetin ritmi muhalefetin ritmini belirlerken, karşı çıkışlar tepkisel çerçevede kalıyor. Kendi çıkarlarını korumaya çalışan devletin, üzerinde toplumsal bir baskı hissetmedikçe, iktidarını sarsacak, ezilenlerden yana bir anayasa sürecine girmesi beklenemez. Muhalif odaklar demokratik bir anayasa oluşturma yolunda belli bir vizyona sahip olmayınca "biz önerilemizi verdik, hükümet muhatap almadı" gibi serzenişler, tepkisel ve yakınmacı bir siyasete hizmet ediyor. Oysa ihtiyacımız olan, toplumun gücünü

arkasına alan, sivillerin öncülük ettiği demokratik bir anayasa hareketi. Toplumun sahipleneceği devrimci bir alternatif geliştirmedike, politikalarından hiç de memnun olmadığımız yönetici kesimler güçlenmeye devam edecek.

¹ http://www.unicef.org/turkey/pdf/_gi18.pdf